0	•			
•	eries	DEI	_	nci
D	CIICS	IVL	-	DOT

Code No. RSPL/1

Roll No.							
----------	--	--	--	--	--	--	--

Candidates must write the Code on the title page of the answer-book.

- Please check that this question paper contains 12 printed pages.
- The code number given on the right –hand side of the question paper should be written on the title page of the answer-book by the candidate.
- Please check that this question paper contains 8 questions.
- Please write down the serial number of the question before attempting it.

Marathi(009)

Time allowed: 3 hours

Maximum Marks:80

सूचना:

- १) प्रश्नपत्रिकेत एकूण चार विभाग आहेत. (अ. ब. क. ड.)
- २) सर्व विभाग आवश्यक आहेत.
- ३) सूचनेनुसार सर्व प्रश्नांची उत्तरे क्रमाने लिहा.
- ४)एकाच विभागातील सर्व प्रश्नांची उत्तरे क्रमाने लिहा.

RSPL/1

विभाग: १ - अ. (अपठित) वाचन व आकलन - १५ गुण

प्र. १. खालील उतारा काळजीपूर्वक वाचा व त्यावर आधारित विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

एक जुना पोस्टमन आजारी पडतो, म्हणून त्याच्या जागी त्याच्या मुलानं काम करायचं ठरतं. मुलगा काही फारसा उत्सुक नसतो त्या कामाला; पण शेवटी पत्रांचा थैला पाठीवर घेऊन वडिलांबरोबर कामाची माहिती करून घेण्यासाठी निघतो. वाहनांची सोय नसलेल्या लहान लहान वाड्या – वस्त्या पायी चालत हिंडायच्या, हे वाटतं तितक सोपं काम नव्हतं. एका वस्तीवर दोघं बाप – लेक येतात. एका झोपडीशी एक अंध म्हातारी बसलेली असते. पोस्टमन आल्याचं तिला बरोबर समजत. ती आनंदून जाते. पत्र हातात घेऊन ती स्पर्शानं त्याचा आनंद भोगते. पोस्टमनलाच ते वाचायला सांगते. ते सगळं ऐकताना म्हातारीच्या तोंडावर खूप समाधान पसरतं. मुलगा जेव्हा पुढै होतो, तेव्हा त्याला दिसतं, की बापाच्या हातात मुळी कोरा कागद आहे. त्यावर काही लिहिलेलंच नाही. म्हातारी मात्र त्याच्या बापाला पुन्हा पुन्हा धन्यवाद देते. आशीर्वाद देते. तिथून लांब आल्यावर मुलाला बाप सांगतो, की ती म्हातारी आपल्या दूर गेलेल्या मुलाची वाट पहात आहे. त्याच्या पत्राची, त्याच्या येण्याची वाट पाहत आहे. तिचा मुलगा कधीच तिला पत्र लिहित नाही. त्या म्हातारीला आनंद वाटावा, म्हणून दरवेळी पोस्टमन मनानंच कोरं पत्र वाचत आलेला असतो आणि म्हातारीचे शेवटचे दिवस त्यामुळे समाधानात चाललेले असतात. आता त्याच्या तरुण मुलानं त्याची जागा घेताना हेच नाटक पुढे चालवायचं आहे. शहरगावी राहणाऱ्या मुलाचे पत्रं हाच म्हातारीच्या जगण्याच्या एकमेव आधार आहे. हे ओळखलं आहे. त्या पौढ समंजस पोस्टमननं. तो नुसता पत्र पोहोचवणारा सरकारी नोकर नाही. तो माणूस आहे, भला माणूस! आपल्या तरूण मुलाला तो केवळ पहाडातल्या वाटा आणि खेडी दाखवत नाही. तो त्याला माणसं दाखवत आहे. माणसांपर्यंत पोहोचवण्याचे पूल दाखवतो आहे. म्हातारीचं वाट पाहणं सुखाचं करण्याची रीत त्यानं मुलाला समजावली आहे. 'वाट पाहणं' ही गोष्ट एरवी सुखाची थोडीच असते! त्यात दु:ख, काळजी, अवस्थता, तडफड कितीतरी गोष्टी असतात त्यात भरलेल्या. पावसाची वाट पाहणाऱ्या शेतकऱ्याचे डोळे, भीती, अस्वस्थता, तडफड - कितीतरी गोष्टी असतात त्यात भरलेल्या. पावसाची वाट पाहणाऱ्या शेतकऱ्याचे डोळे आठवा जरा किंवा विठ्च्या दर्शनाची वाट पाहणाऱ्या संतांचे अभंग आठवा. त्या करुणेच्या स्पर्श झाला की लक्षात येतं, एखाद्या गोष्टीची वाट पाहायचा लागते तेव्हाच तिची किंमत कळत जाते.

प्र.१. a. उतारा वाचा त्याआधारे खालील प्रश्नांची उत्तरे पर्यायांमधून निवडा.

(कोणतेही - ३)

i) उताऱ्यातील 'अंध' या शब्दासाठी विरूध्दार्थी शब्द लिहा.

 $(\beta X \beta = \beta)$

A) अपंग B) आंधळा C) डोळस D) दिव्यांग
ii) प्रस्तुत उताऱ्याला योग्य शीर्षक निवडा.
A) वाट चुकलेले B) वाट पाहताना C) वाटेवरचा माणूस D) वाट आणि रस्ते
iii) तरुण मुलानं बापाची जागा घेताना कोणते नाटक पुढे चालवायचं आहे ?
A) बापाप्रमाणे मनानंच कोरं पत्र वाचणे B) सरकारी नोकरी करणे
C) पत्रांचा थैला पाठीवर घेऊन पत्रवाटप करणे D) वडिलांबरोबर कामाची माहिती करून घेणे
iv) वस्तूची किंमत केव्हा कळते ?
A) एखाद्या गोष्टीची वाट पाहायचा लागते तेव्हा B) एखादी गोष्ट सहज मिळते तेव्हा
C) एखादी गोष्ट मिळत नाही तेव्हा D) वस्तू वाटत सुटतो तेव्हा
प्र. १. b. उताऱ्याच्या आधारे एका वाक्यात उत्तरे लिहा: (कोणतेही - ३) (३ 🗴 १= ३)
i) पोस्टमन मनानंच कोरं पत्र का वाचायचा ?
ii) म्हातारीचा जगण्याचा एकमेव आधार कोणता होता ?
iii) लेखक विठूच्या दर्शनाची वाट पाहणाऱ्या कोणाचे अभंग आठवायला सांगतात ?
iv) पोस्टमनच्या जागी कोणी काम करायचं ठरतं ?
प्र.१. c. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : (कोणतेही – १) (१ \mathbf{X} २ = २)
i) म्हातारीचं वाट पाहणं सुखाचं करण्यासाठी पोस्टमनने केलेल्या युक्तीबाबत तुमचे मत लिहा.
ii)'वाट पाहणे एरवी सुखाची गोष्ट नसली तरी अनेक गोष्टींचे मोल जाणवून देणारी आहे' या
विधानाची सत्यता पटवून द्या.

प्र. २. खालील अपठित पद्य वाचा व त्यावर आधारित विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

खोद आणखी थोडेसे खाली असतेच पाणी धीर सोडू नको, सारी खोटी नसतात नाणी घट्ट मिटू नये ओठ गाणे नसते गं मनी आर्त जन्मांचे असते रित्या गळणाऱ्या पानी मूठ मिटून कशाला म्हणायचे भरलेली उघळून ओंजळीत घ्यावी मनातली तळी. झरा लागेलच तिथे खोद आणखी जरासे उमेदीने जगण्याला बळ लागते थोडेसे!

प्र.२. a. कविता वाचा व त्यावर आधारित प्रश्नांच्या उत्तरांचा पर्याय निवडा :

(कोणतेही - \Rightarrow) (\Rightarrow X $? = <math>\Rightarrow$)

- i) 'खोदणे' या शब्दाचा कवितेतील अर्थ म्हणजे -
 - A) विहीर खोदणे

- B) घरबांधणीसाठी खोदणे
- C) वृक्षलागवडीसाठी खोदणे
- D) जिद्दीने प्रयत्न करणे
- ii) गाणे असती मनी म्हणजे -
 - A) मन आनंदी असणे
- B) मनात नवनिर्मिती क्षमता असणे
- C) गाणे लिहिण्याची इच्छा असणे
- D) गाणे गाण्याची इच्छा असणे
- iii) 'मूठ मिटून कशाला म्हणायची भरलेली' या चरणाचा अर्थ ?
 - A) भ्रामक खोट्या समजुती बाळगू नयेत.
- B) भ्रामक खोट्या समजुती बाळगाव्यात

C) खोटे बोलावे

- D) खरे बोलावे
- iv) 'आणखी थोडेसे' हा शब्द काय व्यक्त करतो ?
 - A) चिकाटी
- B) जिद्द
- C) आशावाद
- D) पुढील सर्व गोष्टी

3. 7. D. 4114(1041 MILITER AND AIR 1018). (4110(18) - 8)(8 A 7-8)	
i) सगळेच लोक फसवे नसतात या अर्थाची कवितेतील ओळ ?	
ii) कवितेतील पाण्याचे स्रोत असलेली दोन नामे लिहा.	
iii) आर्त या शब्दाला समानार्थी शब्द लिहा.	
iv) उमेदीने जगण्याला काय लागते ?	
V) ओंजळीत काय घ्यावे असे कवी म्हणतात ?	
विभाग : २ - ब. व्याकरण - २० गुण	
प्र.३. a. सूचनेप्रमाणे उत्तरे लिहा. (कोणतेही - ४) (४ X १ = ४)	
i) खालीलपैकी सामान्यनामाचा योग्य पर्याय कोणता ?	
A) नदी B) हिमालय C) भारत D) गंगा	
ii) नामाबद्दल विशेष माहिती सांगणाऱ्या शब्दाला काय म्हणतात ?	
A) क्रियाविशेषण B) नाम C) उभयान्वयी अव्यय D) विशेषण	
iii) खालीलपैकी गटात न बसणारा शब्द कोणता ?	
A) दिपक B) दिपा C) कपील D) समता	
iv) खालील वाक्यात रिकाम्या जागी योग्य उभयान्वयी अव्ययाचा पर्याय लिहा.	
देह जावो राहो.	
A) अथवा B) किंवा C) आणि D) की	
V) वाक्यातील अधोरेखित शब्दाची जात ओळखा.	
<u>अबब !</u> किती उंच इमारत ही !	
A) क्रियाविशेषण अव्यय B) शब्दयोगी अव्यय	
C) उभयान्वयी अव्यय D) केवलप्रयोगी अव्यय	
b. सूचनेप्रमाणे उत्तरे लिहा. (कोणतेही - ३) (३ x १ = ३)
i) निवृत्ती दररोज अभ्यास करतो वाक्याचा काळ ओळखा.	

ii) कल्पेश निब	वंध लिहित आहे.	भविष्यकाळार्त	ोल वाक्य तयार करा.	
iii) जोरदार पा	ऊस पडून गेला.	- वाक्याचा काळ	अोळखा.	
iv) एका मिनि	टात तो काम संप	वेल वर्तमानकाट	ठातील वाक्य तयार करा.	
c. सूचनेप्रमाणे उ	त्तरे लिहा. (व	कोणतेही - ३)		$(\xi = \xi X \xi)$
i) तो खूपच देख	वणा मुलगा आहे	उद्गारार्थी वाक्य	। तयार करा.	
ii) किती अस्व	च्छ लिखाण कर	तोस तू ! - वाक्या	वा प्रकार ओळखा.	
iii) मी पंतप्रधा	ान झालो तर ! -	विधानार्थी वाक्य	बनवा.	
iv) कोणताही	विद्यार्थी नापास	झाला नाही होक	गरार्थी वाक्य तयार करा.	Taylor art.
d. सूचनेप्रमाणे उ	त्तरे लिहा. (कोणतेही - २)		(5X 6 = 5)
i) खालीलपैकी	एकवचनी श <mark>ब</mark> ्द	कोणता ते ओळख	T. heap, s	
मुली, मुले, म	ाणूस, स्रिया.			
ii) पावसात <u>नर्</u> द	ो दुथळी भरून व -	गहते. – अधोरेखि	व्रत शब्दाच्या वचनामध्ये	बदल करून वाक्य
पुन्हा लिहा.				
iii) 'रोप' - या	। शब्दाचा अनेक	वचनाचा शब्द लि	हा.	
प्र.४. a. सूचनेप्रम	गणे उत्तरे लिहा	. (कोणतेही -	?)	(5X = 5)
i) खालीलपैकी शि	भेन्नलिंगी शब्दा	वा योग्य पर्याय ओ	ळखा :	
A) चंद्र	B) सूर्य	C) चांदणी	D) तारा	
ii) खालीलपैकी	नपुंसक लिंगी श	ब्द कोणता ?		
A) कुत्रा	B) कुत्री	C) कुत्रे	D) श्वान	
iii) खालीलपैकी	लिंग विचारानुस	गर गटात न बसणा	रा शब्द कोणता ?	
A) पथारी	B) चादर	C) अंथरूण	D) घोंगडी	er te man a

b. सूचनेप्रमाणे उत्तरे लिहा. (कोणतेही - २)	$(\ SX\ S=S\)$
i) खालीलपैकी समानार्थी शब्दांची अयोग्य जोडी ओळखा :	
A) आहार = भोजन B) आकांक्षा = इच्छा	
C) आमरण = मरेपर्यंत D) काळोख = उजेड	
ii) खालीलपैकी गटात न बसणारा शब्द कोणता ?	
A) व्यासंग B) सराव C) अभ्यास D) ईश्वर	
iii) खालीलपैकी गटात न बसणारा शब्द कोणता ?	
A) दास B) सेवक C) अंकित D) प्रधान	
c. सूचनेप्रमाणे उत्तरे लिहा. (कोणतेही - २)	(5X = 5)
i) खालीलपैकी विरुद्धार्थी शब्दांची अयोग्य जोडी ओळखा :	
A) धनी X चाकर B) ऐरावत X घोडा	
C) नर X नारी D) निष्काम X सकाम	
ii) शहाणा - या शब्दाच्या विरुद्धार्थी शब्द ओळखा :	
A) हुशार B) मूर्ख C) बुद्धीवंत D) बुद्धीमान	
iii) हानी - या शब्दाच्या विरुद्धार्थी शब्द ओळखा :	
A) लाभ B) नुकसान C) तोटा D) हनन	
d. सूचनेप्रमाणे उत्तरे लिहा. (कोणतेही - २) (३	(x
i) खालीलपैकी समास प्रकाराच्या आधारे गटात न बसणारा शब्द ओळखा :	
A) पंचारती B) पंचवटी C) बारभाई D) विटीदांडू	
ii) खालील शब्दाचा समास ओळखा :	
'प्रतिवर्ष' -	
A) द्विगू समास B) अव्ययीभाव समास	
C) वैकल्पिक व्दंद्व समास D) इतरेतर व्दंद्व समास	

111) ज्या सामासिक शब्दाची विग्रह करतानी अथवी, किवी, वी यो विकल्पदेशक उभयान्वया
अव्ययांचा वापर करावा, त्यास समास म्हणतात.
A) इतरेतर व्दंद्व समास B) समाहार व्दंद्व समास
C) अव्ययीभाव समास
विभाग : ३ - क. पाठ्यपुस्तक आधारित - गुण ३०
प्र. ५. a. एका वाक्यात उत्तरे लिहा: गद्य (धडे) कोणतेही - ३ (३ X १=३)
i) लेखक रा.ग. जाधव यांची २००४ साली काय म्हणून निवड झाली ?
ii) गोष्ट या शब्दाला समानार्थी शब्द कोणता ?
iii) शन्नू अब्दुलला पुन्हा पुन्हा काय सांगायची ?
iv) लोकांच्या बेफिकीर प्रवृतीचा कोणाला राग यायचा ?
V) लेखकांना भौतिकशास्त्र विषय कोण शिकवायचे ?
प्र. ५. b. खालील वाक्यातील रिकाम्या जागी योग्य शब्दाचा पर्याय शोधून वाक्य पुन्हा
लिहा: कोणतेही - ३
लिहा: कोणतेही - ३ (३ X १ = ३)
लिहा: कोणतेही - ३ (३ X १ = ३) i) "अहो, थोडीशीच राहिली होती साखर, ती संपेपर्यंत म्हटलं घालू संपली."
लिहा: कोणतेही - ३ (३ X १ = ३) i) "अहो, थोडीशीच राहिली होती साखर, ती संपेपर्यंत म्हटलं घालू संपली." A) आज B) काल C) परवा D) उद्या
लिहा: कोणतेही - ३ (३ ४ १ = ३) i) "अहो, थोडीशीच राहिली होती साखर, ती संपेपर्यंत म्हटलं घालू संपली." A) आज B) काल C) परवा D) उद्या ii) "सुरुवात करूया ज्यांच्या पायाबद्दल स्नेहलदीदीनं नोंदवला होता आक्षेप
लिहा: कोणतेही - ३ i) "अहो, थोडीशीच राहिली होती साखर, ती संपेपर्यंत म्हटलं घालू संपली." A) आज B) काल C) परवा D) उद्या ii) "सुरुवात करूया ज्यांच्या पायाबद्दल स्नेहलदीदीनं नोंदवला होता आक्षेप A) रेखामावशींपासून B) पावडेकाकांपासून C) अभिषेकपासून D) सुमितपासून
लिहा: कोणतेही - ३ i) "अहो, थोडीशीच राहिली होती साखर, ती संपेपर्यंत म्हटलं घालू संपली." A) आज B) काल C) परवा D) उद्या ii) "सुरुवात करूया ज्यांच्या पायाबद्दल स्नेहलदीदीनं नोंदवला होता आक्षेप A) रेखामावशींपासून B) पावडेकाकांपासून C) अभिषेकपासून D) सुमितपासून iii) तर अभाग्यांना सन्मानाच्या शाली तरी!
लिहा: कोणतेही - ३ (३ X १ = ३) i) "अहो, थोडीशीच राहिली होती साखर, ती संपेपर्यंत म्हटलं घालू संपली." A) आज B) काल C) परवा D) उद्या ii) "सुरुवात करूया ज्यांच्या पायाबद्दल स्नेहलदीदीनं नोंदवला होता आक्षेप A) रेखामावशींपासून B) पावडेकाकांपासून C) अभिषेकपासून D) सुमितपासून iii) तर अभाग्यांना सन्मानाच्या शाली तरी! A) घ्याव्यात B) अर्पव्यात C) द्याव्यात D) मागाव्यात
लिहा: कोणतेही - ३ i) "अहो, थोडीशीच राहिली होती साखर, ती संपेपर्यंत म्हटलं घालू संपली." A) आज B) काल C) परवा D) उद्या ii) "सुरुवात करूया ज्यांच्या पायाबद्दल स्नेहलदीदीनं नोंदवला होता आक्षेप A) रेखामावशींपासून B) पावडेकाकांपासून C) अभिषेकपासून D) सुमितपासून iii) तर अभाग्यांना सन्मानाच्या शाली तरी! A) घ्याव्यात B) अर्पव्यात C) द्याव्यात D) मागाव्यात iv) माझ्या वयाच्या वर्षी माझे वडील वारले.

प्र. ५. ८. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे ४०-५०शब्दांत उत्तर लिहा:

कोणतेही - १ (? X ? = ?)

- i) शन्नूच्या वागण्यामागील तिचा विचार काय असावा, याविषयी तुमचे मत लिहा.
- ii) 'उत्तम लेखक होण्यासाठी उत्तम वाचक होणे आवश्यक असते' याबाबत तुमचे विचार स्पष्ट करा.
- iii) 'निरंजन खरा नागरिक' हे तुमच्या शब्दात स्पष्ट करा.
- प्र. ५. d. कंसात दिलेल्या वाक्प्रचारांचा खालील वाक्यांमधील योग्य त्या ठिकाणी वापर करून वाक्य पुन्हा लिहा: (५ \mathbf{X} १ = ५)

(संस्कार करणे, सामना करणे, पारंगत असणे, पृष्टी देणे, दिशा दाखवणे .)

- i) शिक्षक विद्यार्थ्यांना योग्य मार्गदर्शन करतात.
- ii) गरिबीत निरंजनने परिस्थितीचा मुकाबला केला.
- iii) प्रत्येक आई वडिलांनी आपल्या मुलांवर चांगले विचार रुजवावेत.
- iv)'आधी लग्न कोंढाण्याचं, मग रायबाच' असे तानाजींनी म्हटल्यावर सुर्याजींनीही दुजोरादिला.
- V) अर्जुन धनुर्विदेत कुशल होता.
- प्र. ६. a. एका वाक्यात उत्तरे लिहा: (किवता) कोणतेही ४ (४ X ? = ४)
 - i) आगीत सापडलेल्या बाळाला वाचवण्यासाठी कोण धावून जाते ?
 - ii) स्वप्न करू साकार कवितेतून व्यक्त होणारी मूल्ये कोणती ?
 - iii) कवींचे हात कोठे तारण आहेत ?
 - iv) गरीब भारतीयांच्या मुठीमध्ये काय नाही ?
 - v) कोणापुढे लोकांची शान तोकडी पडते ?

प्र. ६. b. खालील वाक्यातील रिकाम्या जागी योग्य शब्दाचा पर्याय शोध	धून वाक्य पुन्हा
लिहा: कोणतेही - ४	$(x X \delta = \delta)$
i) वणवा लागलासे वनीं चिंतीत हरणी	
A) कोकरू B) गाय C) वासरू D) पाडस	
ii) हजार आम्ही एकी सर्वांचे हो एकच मनगट	
A) बळकट B) मजबूत C) बलवान D) बलिष्ट	
iii) या विभव संपदा जपू वाढवू आम्ही लाखदा	57 1 7 7
A) जगाची B) जग C) विश्वाची D) विश्व	- 1 F40 -
iv) दीनदुबळ्यांचे असे तुला एकच	
A) ओवाळणी B) निरंजन C) औक्षण D) ओवा	दनी
V) दुनियेचा विचार हरघडी केला, अगा झालो.	- years dan
A) जगमय B) विश्वमय C) कुटुंबमय D) समाजमन	य
प्र. ६. c. संदर्भासहित स्पष्टीकरण लिहा: (कोणतेही - १)	$(\ \xi \ \mathbf{X} \ \beta = \mathbf{\beta} \)$
i) दोन दिवस वाट पाहण्यात गेले; दोन दु:खात गेले.	
हिशोब करतो आहे किती राहिलेत डोईवर उन्हाळे	
ii) तैसा धांवे माझिया काजा अंकिला मी दास तुझा	
स्थूलवाचन	
प्र. ७. a. एका वाक्यात उत्तरे लिहा: (कोणतेही - ३)	$(\ \beta\ X\ \beta=\beta\)$
i) 'बार्क' चे पूर्ण रूप लिहा.	-
ii) १९३८ साली मुंबईतील अ. भा. म. सा. संमेलनाचे अध्यक्ष कोण होते ?	- manager
iii) मराठीतील 'आग' हा शब्द संस्कृतमधील कोणत्या शब्दापासून आला	आहे ?
iv) मेटलायझिंग प्रक्रियेवर काम करण्यासाठी लेखकांना कोणाची मदत ला	गणार होती ?

प्र. ७. b. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे ४०-५०शब्दांत उत्तर लिहा:

(कोणतेही - १)

- i) 'प्रत्यक्ष अनुभवांतून शिकणे हे अधिक परिणामकारक असते', हे विधान स्वानुभवातून स्पष्ट करा.
- ii) व्युत्पत्ती कोशाचे कार्य थोडक्यात लिहा.

विभाग : ४ - इ. विस्तारात्मक लेखन - गुण १५

प्र. ८. व. पुढीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर सुमारे २००-२५० शब्दांत निबंध लिहा:

 $(? X \xi = \xi)$

i) नारळाचे मनोगत -

उंचच उंच - मधुर पाणी - स्वादिष्ट मलई - नारळ – विविध खाद्यपदार्थांत उपयुक्त – कल्पवृक्ष -विविध उपयोग – मुळांपासून शेंड्यापर्यंत प्रत्येक भाग उपयोगी – आईस्क्रीम, कुकीज अन् मोदकही

किंवा

ii) मला अदृश्य होता आले, तर ...

अदृश्य होण्याची कल्पना - गमतीजमती - खऱ्या मित्रांची ओळख - आईला कामांत मदत गुन्हेगारांना शोधण्यात मदत...

किंवा

iii) पाणीटंचाईचा अनुभव -

पाण्यासाठी लोक हैराण - टॅन्करची वाट पाहणे – थोडेसे पाणी मिळणे – विहिरी व नद्या कोरड्या – मैत्रिणीसोबत पाणी शोधणे – मैत्रिणीला भोवळ येणे – अनेक भीषण समस्या.

प्र. ८. b. पुढील मुद्द्यांच्या आधारे गोष्ट लिहा: (कोणतेही – १) (१ 🗴 ५ = ५) (शीर्षक आणि तात्पर्य आवश्यक)

सुदर्शन नावाचा राजा – दयाळू , प्रजाहितदक्ष – चार मुले – भावी राजा म्हणून कोणाची नेमणूक करावी चिंता – चारही लाडामुळे बिघडलेली – त्यांना शिकवण्यासाठी गुरूंची नेमणूक – गुरूंकडून चांगले शिकवणे – चारही मुलांना चांगले संस्कार लागतात. तात्पर्य.

किंवा

ii) तहानलेला कावळा – पाण्याचा शोध – शेतात ठेवलेल्या रांजणात तळाशी थोडे पाणी दिसणे – कावळ्याने युक्ती करणे – एक – एक खडा टाकणे – पाणी वरच्या भागापर्यंत येणे – तहान भागणे. - तात्पर्य.

प्र. ८. c. पुढील विषयावर पत्र लिहा: (लिफाफा आवश्यक) कोणतेही - १ (१ X ४ = ४)

i) तुम्ही रमण / रंजना सोनवणे मनोहर कॉलनी, खोटे नगर, जळगाव येथील रहिवाशी आहात. तुमच्या भागात रात्री उशिरापर्यंत लाऊडस्पीकर लावला जातो. याचा त्रास लहान मुले व आजारी व्यक्तींना होत आहे. या संबंधी पोलीस निरीक्षक, शहर विभाग, जळगाव – ४२५ ००१. तक्रार करणारे पत्र लिहा.

किंवा

ii) शशिकांत / समीक्षा बेहरे, जैन विद्यालय देहू रोड पुणे, शाळेच्या विद्यार्थी प्रतिनिधी या नात्याने मुख्याध्यापकांच्या परवानगीने शाळेच्या चित्रकला विभागासाठी लागणाऱ्या विविध साहित्याची मागणी करणारे पत्र विकास जनरल स्टोअर्स, देहू रोड पुणे – ४१२ १०१. च्या व्यवस्थापकास लिहा.